

LANDINFO RESPONS

Landinfo respons er utarbeidet av *Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon* (Landinfo).

Landinfo respons er svar på konkrete spørsmål og henvendelser fra UNE, UDI og AID.

Landinfo respons kan inneholde utvalg, sammenstilling og vurderinger av informasjon fra en rekke kilder, samt Landinfos vurdering av enkelte eller

flere av de refererte kildene.

REGION: SØR ASIA
LAND: INDIA

TEMA: TVANGSEKTESKAP
BESTILLINGSDATO: 3. MARS 2008

PROBLEMSTILLING / SPØRSMÅL:

- Hvor sannsynlig er det at en 26 år gammel kvinne med høy utdanning risikerer å bli tvangsgiftet?
- I hvor stor grad forekommer det i India?
- Er det noen disse kvinnene kan søke hjelp/støtte hos?

LANDINFO RESPONS: ELI MELBY
DATO: 23. MAI 2008 (Omarbeidet e-postbesvarelse av 7. april 2008)

India har signert og ratifisert FNs konvensjon om å avskaffe diskriminering av kvinner, og har mange nasjonale lover som skal verne om kvinners rettigheter og sikre kvinner i India like rettigheter som menn. Det er imidlertid ofte stor avstand mellom disse lovene og kvinners daglige liv.

Veldig *generelt* kan en si at det i India er et **nord/sør skille** og et **urbant/ruralt skille**, der nord er mer patriarkalsk enn i sør og kvinner i byer har større muligheter enn på landsbygda. Dette blir bl.a. omtalt i rapport fra UK Home Office om kvinner i India¹. I rapportens pkt 3.4 står det at kvinner i sør stort sett har mer frihet enn i nord, selv om dette varierer mellom ulike områder i sør. Det står videre at en i nord har en veldig føydal struktur. Bildet er imidlertid svært komplekst og det er mange ulike faktorer, som klasse, kaste, religion og utdanning, som kan påvirke hvordan en kvinne blir ansett og behandlet i India.

¹ UK Home Office (2004). *Report on the fact finding mission to India, 11-24 July 2004, Women in India*. Country Information and Policy Unit, Immigration and Nationality Directorate, Home Office, United Kingdom.

Det *generelle* synet i India er at en kvinne bør være gift og ikke arbeide². Ekteskap er viktig, og enslige kvinner kan ofte ha en lavere status. Det kan være sosiale stigma knyttet til at en kvinne bor alene (ugift og ikke med foreldrene), men utdanning hjelper.

Hyderabad/Secunderabad, som nevnes i denne forespørselen, er lokalisert i den sørlige halvdelen av India. Ifølge den ovennevnte rapporten fra UK Home Office uttaler en kilde som delegasjonen snakket med at i Hyderabad, som er tvillingbyen til Secunderabad, er det OK for en gruppe kvinner å bo alene. Videre ble det uttalt at Hyderabad er et trygt sted for kvinner om kvelden³. En annen kilde i samme rapporten har uttalt at i Hyderabad har kvinner flere rettigheter⁴ (uten at det er spesifisert nærmere hva som legges i dette).

Når det gjelder spørsmål om **tvangsgifte**, synes det viktig å skille mellom *arrangerte ekteskap* og *tvangsekteskap*.

- **Arrangert ekteskap:** Et ekteskap som er forutbestemt, som oftest av foreldrene til de som skal inngå ekteskap.
- **Tvangsekteskap:** Et arrangert ekteskap der en eller begge parter er motvillig/ikke ønsker ekteskapet.

I norsk samfunnsdebatt oppfattes tvangsekteskap ofte som synonymt med arrangert ekteskap, til tross for at de fleste arrangerte ekteskap trolig blir gjennomført med begge parters velvilje.

Arrangerte ekteskap er svært utbredt (det "normale") i store deler av verden, deriblant India. Søken etter ektefelle foregår gjennom personlige nettverk, tradisjonelle formidlere, profesjonelle byråer, annonser, internett, osv. I følge en utredning gjort på oppdrag for barne- og familiedepartementet⁵ er følgende viktige kriterier for utvelgelse av ekteskapskandidater blant hinduer: Hinduistiske incestregler, kaste, geografisk tilhørighet, økonomisk bakgrunn, familiens rykte, partenes personlige karakter og utseende, partenes horoskoper, - og i hvilken grad de to liker hverandre. I utredningen⁶ står det videre (*uthevelsene i sitatene under er gjort av Landinfo*):

Den endelige avgjørelsen forutsettes å være et familieansvar. De unge ansees generelt å ha rett til å akseptere eller forkaste en foreslått partner, men i hvilken grad denne retten vil ha noen praktisk realitet vil avhenge av mange ulike faktorer; familiens økonomiske stilling, sosial status, utdanning, ulik vektlegging av foreldrenes autoritet, og individuelle

² Ibid., pkt 9.2

³ Ibid., pkt. 9.7

⁴ Ibid., pkt. 3.4

⁵ Thorbjørnsrud, Berit (2001). *Syn på ekteskap blant hinduer, buddhister, sikher, muslimer og kristne*. Utredning for Barne-og familiedepartementet, Oslo.

⁶ Ibid., s. 12

særtrekk og forhandlingskompetanse hos de forskjellige familiemedlemmene. **Generelt** kan det synes som om **urbane** ungdommer har større muligheter til selvbestemmelse enn ungdom på landsbygda, **utdannede** enn ikke-utdannede, **velstående** mer enn middelklasse, osv. Urbane og ressurssterke ungdommer har dessuten langt større muligheter til selv å treffe potensielle partnere gjennom utdannessystemet og gjennom lønnsarbeid. De får større erfaringer med det motsatte kjønn, og kan bli langt mer bevisste på hvilke egenskaper de selv ønsker hos en partner. Slik kontakt kan resultere i såkalte kjærlighetsekteskap, dvs. grunnet på partenes valg av hverandre. Flertallet av disse vil likevel framstå som arrangerte ekteskap, eller såkalte arrangerte kjærlighetsekteskap. Det vil si at foreldrene har fått anledning til å godkjenne den utvalgte mer eller mindre etter sine egne kriterier, og deretter har overtatt det formelle ansvaret for ekteskapsinngåelsen slik at den framstår som arrangert. Å gifte seg mot foreldrenes eksplisitte vilje forekommer, men konsekvensene kan da bli så omfattende at det absolutte flertallet vil nøle sterkt med å gå til et slikt skritt. Ved å akseptere et arrangert ekteskap så vet de unge at foreldrene forblir ansvarlige for hva som måtte skje, dvs. hvis ekteparet får problemer av en eller annen art, er foreldrene forpliktet til å forsøke å løse problemene.

Og videre:

Alle hinduer bosatt i India er underlagt den statlige «Hindu Marriage Act» av 1955, som gjelder alle statsborgere unntatt muslimer, jøder og kristne. Denne loven fastsetter minimumsalder for inngåelse av ekteskap til 18 for kvinner, og 21 for menn (seksjon 5, § 3). Den stadfester retten til å gi eller tilbakeholde sitt samtykke (5, § 2), og ekteskap inngått under tvang kan annulleres etter gitte rettsprinsipper. Familieloven definerer visse sanksjoner (mulkt), men generelt vil en sak hvor tvang aksepteres å ha forekommet bli overført til strafferetten. I de tilfeller hvor ekteskapet allerede er fullbyrdet, kan den skadelidende søke erstatning gjennom sosialloven. De som inngår ekteskap på vegne av barn kan straffes med en mulkt eller 15 dagers fengsel (Seksjon 18, § 1). Indiske hinduer har dermed **i prinsippet** juridisk beskyttelse mot tvangsekteskap (og barne-ekteskap), men denne **kan i praksis være fiktiv**. En stor andel av befolkningen er analfabeter, og en enda større andel synes å være uvitende om lovens eksistens eller relevans for dem selv. Det indiske rettssystemet lider dessuten under ressursmangel, og saker kan utvikle seg til å bli langvarige og kostnadskrevende prosesser. For å kunne reise en slik sak – mot sin egen familie, må saksøker ha økonomiske midler og nettverk uavhengig av familien. I tillegg vil et slikt søksmål selvfølgelig bryte med all familie-ideologi. I praksis vil derfor slike sanksjonsmidler sannsynligvis begrense seg til de mest ressurssterke. Med andre ord, det er vanskelig å finne noen legitimering av eksplisitt tvang blant hinduer generelt, men det er allikevel klart at prinsippet om samtykke i praksis kan være fiktivt. Samtidig er det også helt klart at ekteskapsinngåelse er gjenstand for forhandlinger, – at i hvert fall arrangerte kjærlighetsekteskap er mer akseptert enn tidligere, og ikke minst – at hele ekteskapet som tema er under debatt.

Det er stor variasjonsbredde når det gjelder hvordan arrangerte ekteskap gjøres og oppleves. En del tilfeller av arrangerte ekteskap innebærer svært liten grad av frivillighet, og det er da vi snakker om tvangsekteskap. Ifølge en Fafo-rapport⁷ er det i de verste tilfellene snakk om bruk av fysisk vold, drapstrusler, og innesperring for å tvinge en jente (eller gutt) til å gifte seg med en kandidat hun (han) ikke ønsker.

Å kartlegge omfanget av tvangsekteskap er neppe mulig, både fordi dette ofte ikke rapporteres og fordi det kan være vanskelig å definere hva som er tvang. Det vil være glidende overganger mellom tvangsekteskap, arrangerte ekteskap og ”arrangerte kjærlighets ekteskap”⁸, men der de alle vil bli betegnet utad som arrangerte ekteskap.

Landinfo er ikke kjent med at omfanget av tvangsekteskap er forsøkt kartlagt for Indias vedkommende og kan dermed ikke uttale seg om utbredelsen av tvangsekteskap i India, annet enn at det forekommer. Utad defineres imidlertid det meste som arrangerte ekteskap.

Landinfo kan videre ikke uttale seg om sannsynligheten for at en 26 år gammel kvinne med høy utdanning risikerer å bli tvangsgiftet i India (Hyderabad/Secunderabad). At vedkommende kan bli gift gjennom et arrangert ekteskap er imidlertid absolutt sannsynlig, og i tråd med tradisjon og norm i India. Hvor stor grad av medbestemmelse hun da eventuelt vil ha er det også vanskelig å si noe om. Av det foregående har det imidlertid fremkommet opplysninger om at urbane og utdannede ungdommer generelt har større muligheter til selvbestemmelse. Videre er det eksplisitt uttalt i en rapport⁹ at i Hyderabad går det an for enslige kvinner å bo sammen, og at kvinner der har flere rettigheter.

Når det gjelder anførselen om at vedkommende må gifte seg før de to yngre søstrene kan gifte seg, har det vært vanlig praksis i India at barn giftes bort i rekkefølge etter alder. Hvor strikt denne praksisen er, og om en eldre søster **må** være gift før de yngre kan gifte seg (dvs. om hun ved å ikke gifte seg vil forhindre yngre søsken fra å inngå ekteskap), har Landinfo ikke funnet informasjon om.

Når det gjelder organisasjoner som tilbyr hjelp til kvinner, finnes det en rekke organisasjoner i India som beskjeftiger seg med ”kvinnespørsmål”. Bl.a. har The South Asian Women’s Network (SAWNET) en liste (ufullstendig) over kvinneorganisasjoner i India¹⁰.

⁷ Fangen, Katrine (2002). *Tvangsekteskap. En evaluering av mottiltakene*. Forskningsstiftelsen Fafo, Oslo. Fafo-rapport 373. Side.35-36.

⁸ Med dette menes et kjærlighetsekteskap i den forstand at partene har valgt hverandre, men som fremstår som et arrangert ekteskap idet foreldrene har fått anledning til å godkjenne den utvalgte mer eller mindre etter sine egne kriterier og deretter har overtatt det formelle ansvaret for ekteskapsinngåelsen.

⁹ UK Home Office (2004).

¹⁰ Se: <http://www.sawnet.org/orgns/#India>

Forøvrig er det i UK Home Office sin landrapport om India fra januar 2008 et eget underkapittel som omhandler organisasjoner som tilbyr hjelp til kvinner¹¹.

I Hyderabad/Secunderabad er det et kvinneverssurssenter som heter Asmita Resource Center for Women. I følge UK Home Office¹² er deres hovedoppgave: "Their primary function is to offer legal aid and counselling to women in distress. .

Noen organisasjon som utelukkende hjelper kvinner som utsettes for tvangsgifte er ikke Landinfo kjent med, men utelukker ikke at en slik organisasjon kan eksistere.

¹¹ UK Home Office (2008). *Country of Origin Information report. INDIA*. Border & Immigration Agency, Country of Origin Information Service, 31 January 2008. Kapittel 23 omhandler kvinner, og underpunktene 23.93 – 23.104 på side 117 – 120 har overskriften *Organisations Offering Assistance to Women*.

¹² UK Home Office (2004).

Referanser

- Fangen, Katrine (2002). *Tvangsekteskap. En evaluering av mottiltakene*. Forskningsstiftelsen Fafo, Oslo. Fafo-rapport 373. Tilgjengelig fra: <http://www.fafo.no/pub/rapp/373/373.pdf> Lastet ned: 03.04.2008
- Thorbjørnsrud, Berit (2001). *Syn på ekteskap blant hinduer, buddhister, sikher, muslimer og kristne*. Utredning for Barne-og familiedepartementet, Oslo. Tilgjengelig på: <http://www.regjeringen.no/upload/kilde/bld/red/2004/0033/ddd/pdfv/187265-q-1020.pdf> Lastet ned: 10.12.2007
- UK Home Office (2004). *Report on the fact finding mission to India, 11-24 July 2004, Women in India*. Country Information and Policy Unit, Immigration and Nationality Directorate, Home Office, United Kingdom. Tilgjengelig på: http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs06/india_ffm0704_250106.doc Lastet ned: 07.12.2007
- UK Home Office (2008). *Country of Origin Information report. INDIA*. Border & Immigration Agency, Country of Origin Information Service, 31 January 2008. Tilgjengelig på: <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs08/india-310108.doc> Lastet ned: 21.05.2008